

Bölüm 16

KADIN SEKSUEL DİSFONKSİYONUNA YAKLAŞIM, TANI VE TEDAVİ

Yasemin ALAN¹

GİRİŞ

Kadın seksüel disfonksiyonunda (KSD) psikolojik,biyolojik ve bireyler arası ilişkilerin olumsuz yönde etkilenmesi sonucu oluşan, genellikle birden fazla sebebi ve boyutu olan bir sorundur. Hala günümüzde bu problemin patofizyolojisi net olmayıp, tedaviye yönelik kalıcı ve etkin yöntemler bulunamamıştır. KSD yaşadığımız ortamda oldukça yüksek sıklıkla görülmesine rağmen etiyolojisi ve tedavi modaliteleri tam olarak incelenmemiştir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda cinsel işlev bozukluklarında artış olduğu görülmektedir. KSD birden fazla bileşeni olan problem olduğundan multidisiplinler yaklaşım içinde tedavisi gereken bir problemdir.

CİNSELLİK TANIMI

Cinsellik, Belli yaştan sonra başlayıp bireyin yaşadığı süre boyunca emosyonel, normal, organik, fiziksel bir fonksiyonu içermektedir. Duygular, inanç, değer, inanış, tutum ve davranışları ve bağlı bulunduğu topluma göre şekillendiren bir olgudur (1). Cinsellik aşkı, kişiliği ve iletişimi ve zenginleştiren birçok faktörün bileşiminden oluşur. Cinsel sağlık ise kişinin duygusal, sosyal, fiziksel, zihinsel yönlerden iyilik olma durumudur (2).

KADINLARDA CİNSELLİK

Çocuk doğurmak sorumluluğunda olan kadın, cinselliğini sınırlandırır hale getirmiş; bu yaşantı adeta bireyin cinselliğini kontrol ederek baskı altında tutmasına neden olmuştur. Ayıp ve günah sayılan cinsellik; bireylerin cinsel hayatlarında

¹ Uzman Dr., İzmir Büyükşehir Belediyesi Eşrefpaşa Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, gozdealan@hotmail.com

KAYNAKÇA

1. Basson R, Women's sexual dysfunction: revised and expanded definitions. CMAJ.2005; 172: 1327-1333.
2. Coleman E. Creating a Sexually Healthier World Through Effective Public Policy, International Journal of Sexual Health, 2007;19: 3, 5-24.
3. Satcher D, Thrasher C, Pluhar E. Promotion of Sexual Health in the United States. International Journal of Sexual Health.2007;19: 3, 41- 46.
4. Aslan E, Fynes. Female sexual dysfunction. Int Urogynecol J.2008;19: 293-305.
5. Bohlen G, Held JP, Sanderson MO, Ahlgren A. The female orgasm: Pelvic contractions. Arch Sex Behav 1982; 11: 367-386.
6. Eryılmaz H.Y, Orgazm tanımı ve tipleri, Androloji Bülteni Sayı, 2005; 23: 355-358.
7. Mah K, Bink YM. The nature of human orgasm: A critical review of major trends. Clin. Psychol Rev. 2001; 21: 823-856.
8. Lauman EO, Paik A, Rosen RC. (1999) Sexual dysfunction in the United States. JAMA.1994; 281: 537-544.
9. Oksuz E, Malhan S (2006) Prevalance and risk factors for female sexual dysfunction in Turkish women. J Urol, 175:654- 658.
10. Basson R, Berman J, Burnett A, Derogatis L, Ferguson D, Fourcroy J,Goldstein I, Graziottin A, Heiman J, Laan E, Leiblum S, Padma-Nathan H,Rosen R, Segraves K, Segraves RT, Shabsigh R, Sipski M, Wagner G,Whipple B. Report of the international consensus development conference on female sexual dysfunction: definitions and classifications. J Urol. 2000 Mar;163(3):888-93.
11. Spector IP, Carey MP. Incidence of the sexual dysfunction: a critical review of the empirical literature. Arch Sex Behav 1990;19:389-408.
12. Laan E, Van LRH, Hormones and sexuality in postmenipausal women: a psychophysiological study. J Psy Obst Gynaecol 1997; 18 126-133.
13. Al-Azzawi F, Bitzer J, Brandenburg U, et al. Therapeutic options for postmenopausal female sexual dysfunction.; Climacteric. 2010; 13: 103-120.
14. Berman JR. Physiology of female sexual function and dysfunction. Int J Impot Res 2005;17 Suppl 1:S44-51.
15. N. Kadri, McHichi Alami KH and S. Tahiri McHakra, "Sexual dysfunction in women: population based epidemiological study", Arch Women Health 5: 59-63. (2002).
16. Canpolat B, Çayan S, Kadın Cinsel Fonksiyonların değerlendirilmesi ve Cinsel Fonksiyon Bozukluğunda tanı ve tedavi Yaklaşımları, Üroloji Bülteni. 2003; 14, 67-75 s 67-75.
17. Bachmann GA, Avci D (2004) Evaluation and management of female sexual dysfunction. Endocrinologist, 14:337-345.
18. Önem K, Ahmedov I, Kadioğlu A. Kadın Cinsel Fonksiyonun Patofizyolojisi, Erkek ve Kadın Cinsel Sağlığı, Ed. Kadioğlu A, Baflar M, Semerci B, Orhan I, Aşçı R, Yaman M.Ö, Çayan S, Usta M, Kendirci M, Türk Androloji Derneği Yayını, İstanbul. 2004; s. 620 - 629.
19. DSM-IV,Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4. Baskı (DSM-IV), Washington, American Psychiatric Association.1994; s.493-538.
20. Kingsberg SA, Janata JW.Female sexual disorder: assessment, diagnosis and treatment.Urol Clin N Am.2007; 34:497-506.
21. Srivastava R, Thakar R, Sultan A (2008) Female sexual dysfunction in obstetrics and gynecology. Obstet Gynecol Surv, 63: 527-537.
22. Basson, S. Althof, S. Davis, et al, "Summary of the recommendations on sexual dysfunction in women" J Sex Med.2004; 1:24-34.
23. Giraldi A, Kristensen E. Sexual dysfunction in women with diabetes mellitus.; J Sex Res. 2010; 47: 199-211..
24. Bhasin S, Enzlin P, Coviello A, Basson R. Sexual dysfunction in men and women with endocrine disorders.; Lancet. 2007; 369: 597-611

25. Cortelazzi D, Marconi A, Guazzi M, Cristina M, Zecchini B, Veronelli A, et al. Sexual dysfunction in pre-menopausal diabetic women: clinical, metabolic, psychological, cardiovascular, and neurophysiologic correlates. *Acta Diabetol* 2013;50:911–7.
26. Rullo J, Faubion SS, Hartzell R, Goldstein S, Cohen D, Frohmader K, et al. Biopsychosocial Management of Female Sexual Dysfunction: A Pilot Study of Patient Perceptions From 2 Multi-Disciplinary Clinics. *Sex Med* 2018;6:217–23
27. Nappi RE, Cucinella L, Martella S, Rossi M, Tiranini L, Martini E. Female sexual dysfunction (FSD): Prevalence and impact on quality of life (QoL). *Maturitas* 2016;94:87–91.
28. Dawson ML, Shah NM, Rinko RC, Veselis C, Whitmore KE. The evaluation and management of female sexual dysfunction. *J Fam Pract* 2017;66:722–8.
29. Krakowsky Y, Grober ED. A practical guide to female sexual dysfunction: An evidence-based review for physicians in Canada. *Can Urol Assoc J* 2018;12:211–6.